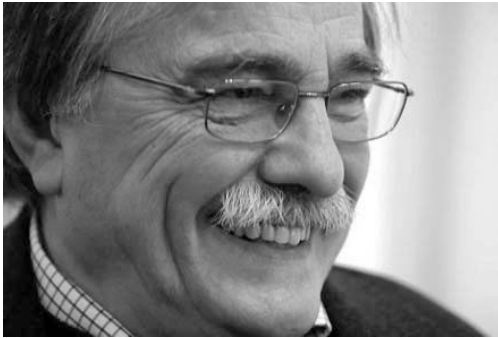

ВИДАТНОМУ ФРАНЦУЗЬКОМУ ДОСЛІДНИКОВИ УКРАЇНСЬКОГО ПАМ'ЯТКОЗНАВСТВА ДАНЕЛЮ БОВУА – 75 РОКІВ

9 травня 2013 р. виповнилося 75-років Данелю Бовуа. Цей французький історик відомий українському науковому загалу насамперед завдяки своїй дослідницькій трилогії, присвяченій еволюції польського шляхетського стану на Правобережжі в соціальному, економічному, політичному та культурному плані від кінця XVIII до початку

XX ст. [1; 2; 3; 6; 8; 9]. Варто відзначити, що Д. Бовуа залишається фактично єдиним французом, котрий володіє українською мовою. Він упродовж довгого часу, починаючи з 1960-х років, серйозно досліджує нашу історію XVIII–XX ст., в т.ч. й на матеріалах українських архівів. У своїх наукових студіях він не лише детально ознайомився з історіографією даного питання, але також уважно вивчив матеріали французьких, українських, польських, російських і литовських документосховищ.

На ниві дослідження українського пам'яткознавства особливо треба підкреслити заслуги Д. Бовуа в аналізі такої унікальної пам'ятки української суспільно-політичної думки першої половини XVIII ст., як «Журнал» («Щоденник») Пилипа Орлика, що зберігається у Парижі в архіві Міністерства закордонних справ Франції. Цей «Журнал» історик вважає яскравою репрезентацією української ідеї в Європі. Між іншим, Д. Бовуа наголошує, що даний документ має більше значення для історії України, ніж гучно розрекламована «Конституція» Орлика як «перша в світі конституція», галасливу популяризаторську кампанію навколо якої історик називає проявом національної мегаломанії [4, с. 322; 7, р. 148].

Головним завданням своїх історичних студій Д. Бовуа визначив: «запропонувати зразок того, якою може бути історія, не позначена націоцентризмом – така, що передусім намагається досягти якнайточнішого пізнання, не претендуючи на абсолютну істину». Ці слова в якості кредо науковця винесено на зворот обкладинки українського видання його праці «Російська влада та польська шляхта в Україні. 1793–1830». В одному з своїх недавніх інтерв'ю Д. Бовуа конкретизував своє бачення історичної науки та ролі історика наступним чином:

Сьогодні ми знаємо, що після усіляких конструкцій і реконструкцій історичної правди не існує, що є тільки часткова, тимчасова, соціальна і т. под. правда, але саме без-устанна конфронтація між цими правдами і псевдоправдами допомагає людині створити своє власне світобачення. Вивчення історії з цілковитим усвідомленням її крижкості є особливо важливим для молоді. Історія, як і філософія, – це найбільш необхідний предмет для формування свідомих, тверезо мислячих громадян. Добре зрозуміла історія не повинна нав'язувати жодних схем чи ustalених візій, тобто на відміну від прихильників «історичної політики» повинна сумніватися, навчати сумніватися, тренувати розум. Історія – це не вірування. Тільки міфи вимагають вірування і породжують фанатизм. Комунізм, теократичні чи націоналістичні режими не зносять духу аналітизму [5].

Вітаючи Даниеля Бовуа з 75-річним ювілеєм, хотілося б висловити йому слова глибокої вдячності за той внесок, який він робить для розвитку сучасної історичної науки та зближення наукових спільнот Франції, України, Росії, Польщі та Білорусі, побажати йому здоров'я, щастя, добробуту й творчих успіхів, а також адресувати йому невеличкий акровірш, складений на його честь:

**Багато років він працює,
Об'єднує братів-слов'ян.
Весь час минуле студіює
Укрополякоросіян.
Аннзена славний син-історик.**

Джерела та література:

1. *Бовуа Д.* Битва за землю в Україні. 1863–1914: поляки в соціо-етнічних конфліктах / Переклад з французької З. Борисюк / Д. Бовуа. – К. : Критика, 1998. – 334 с.
2. *Бовуа Д.* Російська влада і польська шляхта в Україні. 1793–1830 рр. / Переклад з французької З. Борисюк / Д. Бовуа. – Львів : Кальварія, 2007. – 296 с.
3. *Бовуа Д.* Шляхтич, кріпак і ревізор: польська шляхта між царизмом і українськими масами (1836–1863) / Переклад з французької З. Борисюк / Д. Бовуа. – К. : ІНТЕЛІ, 1996. – 415 с.
4. *Бовуа Д.* «Щоденник» Пилипа Орлика: від міражу вигнання до українського міфу / Д. Бовуа // Український археографічний збірник. Нова серія. – К., 2004. – Вип. 8/9. – Т. 11–12. – С. 322–345.
5. *Бовуа Д.* Я йду своєю стежиною, далеко від торованих доріг [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://historians.in.ua/index.php/intervyu/153-daniel-bovua-ya-idu-svoieiu-stezhynoiu-daleko-vid-torovanykh-dorih> 28/04/2012.
6. *Beauvois D.* La bataille de la terre en Ukraine. 1863–1914. Les Polonais et les conflits socio-ethniques / D. Beauvois. – Lille : Presses universitaires de Lille, 1993. – 346 p.
7. *Beauvois D.* Le journal de Philippe Orlyk: du mirage de l'exile au mythe identitaire ukrainien / D. Beauvois // Ivan Mazepa and his followers. State ideology, history, religion, culture. – Gargnano de Garda, 2002. – P. 148–177.
8. *Beauvois D.* Le Noble, le serf, et le révizor: la noblesse polonaise entre le tsarisme et les masses ukrainiennes (1831–1863) / D. Beauvois. – P. : Éditions des archives contemporaines, 1985. – 366 p.
9. *Beauvois D.* Pouvoir russe et noblesse polonaise en Ukraine: 1793–1830 / D. Beauvois. P. : CNRS Editions, 2003. – 240 p.

Є.М. Луняк

Подано до друку: 23.09.2013 р.